

Sygn. akt II Ka 703/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mirosław Onisko
Sędziowie:	SSO Karol Troć (spr.) SSR del. Paweł Mądry
Protokolant:	st. sekr. sądowy Agnieszka Walerczak

przy udziale Prokuratora Bożeny Grochowskiej-Małek

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2019 r.

sprawy **M. K. i P. K.**

oskarżonych z art. 191 § 2 kk w zb. z art. 289 § 3 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

na skutek apelacji, wniesionych przez obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim

z dnia 25 czerwca 2018 r. sygn. akt II K 361/17

zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy; zasądza od oskarżonych M. K. i P. K. na rzecz Skarbu Państwa po 320 złotych kosztów postępowania odwoławczego.

Sygn. akt II Ka 703/18

UZASADNIENIE

M. K. został oskarżony o to, że w nocy z 7 na 8 kwietnia 2010 r. w W., działając wspólnie i w porozumieniu z S. W. oraz P. K., stosował przemoc w postaci szarpania oraz uderzenia i groźby natychmiastowego pozbawienia życia lub zdrowia, w celu wymuszenia od J. B. zwrotu wierzytelności w wysokości 3.600 złotych, jak również w celu zabezpieczenia zwrotu wskazanej sumy pieniędzy, przy użyciu w/w przemocy oraz gróźb, zabrał znajdujący się w posiadaniu pokrzywdzonego samochód marki M. (...) o nr rej. (...) o wartości co najmniej 12.500 złotych wraz z kluczami,

tj. o czyn z art. 191 § 2 kk w zb. z art. 289 § 3 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

W ramach tego samego postępowania **P. K.** został oskarżony o to, że w nocy z 7 na 8 kwietnia 2010 r. w W., działając wspólnie i w porozumieniu z M. K. oraz S. W., stosował przemoc w postaci szarpania oraz uderzenia i groźby natychmiastowego pozbawienia życia lub zdrowia, w celu wymuszenia od J. B. zwrotu wierzytelności w wysokości 3.600 złotych, jak również w celu zabezpieczenia zwrotu wskazanej sumy pieniędzy, przy użyciu w/w przemocy oraz

gróźb, zabrał znajdujący się w posiadaniu pokrzywdzonego samochód marki M. (...) o nr rej. (...) o wartości co najmniej 12.500 złotych wraz z kluczami,

tj. o czyn z art. 191 § 2 kk w zb. z art. 289 § 3 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

Sąd Rejonowy w Mińsku Mazowieckim wyrokiem z dnia 25 czerwca 2018 r., sygn. II K 361/17:

Stosując ustawę obowiązującą w czasie czynu w zw. z art. 4 § 1 kk:

I. oskarżonego **M. K.** uznał za winnego dokonania zarzucanego mu czynu, wyczerpującego dyspozycję art. 191 § 2 kk w zb. z art. 289 § 3 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, przy czym przyjął, że wartość zabranego samochodu marki M. (...) o nr rej. (...) wynosiła co najmniej 10.000 zł i za ten czyn na podstawie wskazanych przepisów skazał go, oraz na podstawie art. 289 § 3 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierzył mu karę 1 (jednego) roku i 4 (czterech) miesięcy pozbawienia wolności;

II. oskarżonego **P. K.** uznał za winnego dokonania zarzucanego mu czynu, wyczerpującego dyspozycję art. 191 § 2 kk w zb. z art. 289 § 3 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, przy czym przyjął, że wartość zabranego samochodu marki M. (...) o nr rej. (...) wyniosła co najmniej 10.000 złotych i za czyn ten na podstawie wskazanych przepisów skazał go, oraz na podstawie art. 289 § 3 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierzył mu karę 1 (jednego) roku i 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności;

III. na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej wobec oskarżonego **M. K.** kary pozbawienia wolności zaliczył oskarżonemu okres zatrzymania i tymczasowego aresztowania w sprawie w dniach od 10 kwietnia 2010 r. do dnia 21 lipca 2010 roku;

IV. na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej wobec oskarżonego **P. K.** kary pozbawienia wolności zaliczył oskarżonemu okres zatrzymania i tymczasowego aresztowania w sprawie w dniach od 10 kwietnia 2010 r. do dnia 21 lipca 2010 r.;

V. zasądził od oskarżonego **M. K.** na rzecz Skarbu Państwa kwotę 300 (trzystu) złotych tytułem opłaty oraz zasądził od oskarżonego **P. K.** na rzecz Skarbu Państwa kwotę 300 (trzystu) złotych tytułem opłaty i zwolnił oskarżonych od uiszczania pozostałych kosztów postępowania, przejmując poniesione w sprawie wydatki na rachunek Skarbu Państwa.

Apelację od przedstawionego wyroku wnieśli obrońcy obu oskarżonych, zaskarżając go w całości.

Obrońca oskarżonego **P. K.** zaskarżonemu wyrokowi zarzucił obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść wyroku:

a/ naruszenie normy art. 424 § 1 pkt 1 kpk, przez oparcie uzasadnienia wyroku na fragmentarycznych, wzajemnie sprzecznych i nieprecyzyjnych zeznaniach świadka **J. B.**, które to zeznania Sąd Rejonowy uznał za wiarygodne, podczas gdy sposób ich treść wskazany w uzasadnieniu wyroku nie pozwala na ustalenie, na których zeznaniach tego świadka in concreto Sąd Rejonowy oparł swe przekonanie o winie oskarżonych o daczego nie uznał dowodu przeciwnego w postaci wyjaśnień oskarżonego **P. K.**, który konsekwentnie od samego początku postępowania twierdził, że nie dopuścił się zarzucanego mu czynu i twierdził, że nie stosował gróźb, ani przemocy wobec świadka **J. B.**;

b/ naruszenie normy art. 7 kpk, przez dowolną, a nie swobodną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, dokonanej z naruszeniem zasad prawidłowego rozumowania, logiki i wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, co skutkowało wyciągnięciem wniosków sprzecznych z zebraniem materiałem dowodowym, polegającym na przyjęciu, iż zostało udowodnione, że oskarżony **P. K.** stosował wobec świadka **J. B.** groźby i używał wobec niego przemocy, podczas gdy świadek ten podawał odmiennie, krańcowo sprzeczne wersje wydarzeń, w których opisywał zachowanie oskarżonego **P. K.**, jak również w sposób odmienny i krańcowo różny opisywał narzędzie, którym miał mu grozić oskarżony **M. K.**.

Z daleko idącej ostrożności procesowej, obrońca oskarżonego P. K. wyrokowi temu zarzucił rażąco niewspółmierność kary, która wyraża się w wymierzeniu oskarżonemu P. K. bezwzględnej kary pozbawienia wolności i wymierzenia mu kary pozbawienia wolności w wysokości zbliżonej do kary wymierzonej oskarżonemu M. K..

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca oskarżonego P. K. wniósł o:

a/ w przypadku uwzględnienia zarzutu obrazy prawa procesowego – o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji;

b/ w przypadku uwzględnienia zarzutu rażącej niewspółmierności kary – o zmianę wyroku i wymierzenie oskarżonemu P. K. kary z zastosowaniem warunkowego zawieszenia kary.

Obrońca oskarżonego M. K. zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, a to art. 2 § 2 kpk, art. 5 § 2 kpk, art. 6 kpk, art. 7 kpk, art. 410 kpk i art. 424 kpk, wyrażającą się w dokonaniu dowolnej, wręcz subiektywnej oceny dowodów, polegającej w szczególności na:

a) przyjęciu, iż oskarżony M. K. dopuścił się popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 191 § 2 kk w zb. z art. 289 § 3 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w oparciu jedynie o wybrane fragmenty zeznań pokrzywdzonego;

b) częściowym zdyskredytowaniu wyjaśnień samego oskarżonego M. K., który konsekwentnie nie przyznawał się do dokonania zarzucanego mu czynu i złożył wyczerpujące wyjaśnienia w tym zakresie;

c) nie wskazaniu w uzasadnieniu wyroku wszystkich dowodów, na jakich Sąd się oparł i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca oskarżonego M. K. wniósł, aby Sąd Okręgowy:

1. zmienił zaskarżony wyrok poprzez uniewinnienie oskarżonego M. K. od popełnienia zarzucanego mu czynu;

ewentualnie

2. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Z ostrożności procesowej, gdyby Sąd pomimo przedstawionej argumentacji nie podzielił stanowiska obrony w zakresie braku podstaw do uznania winy oskarżonego, obrońca oskarżonego M. K. wniósł o wymierzenie oskarżonemu kary z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, albowiem kara bezwzględna jest karą rażąco surową w świetle okoliczności przedmiotowej sprawy.

W toku rozprawy apelacyjnej obrońca oskarżonego M. K. złożył do akt sprawy plik dokumentów z wnioskiem o zaliczenie w poczet materiału dowodowego. Obrońca oskarżonego P. K. złożył do akt sprawy umowę o pracę oskarżonego z wnioskiem o zaliczenie dokumentu w poczet materiału dowodowego. Prokurator nie zaoponował. Sąd Okręgowy postanowił zaliczyć złożone dokumenty w poczet materiału dowodowego. Po udzieleniu głosu stronom, obrońca oskarżonego poparł apelację i wnioski w niej zawarte. Obrońca oskarżonego P. K. poparł apelację i wnioski w niej zawarte. Prokurator wniósł o nieuwzględnienie obu apelacji i utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy. Obaj oskarżeni przyłączyli się do stanowiska swoich obrońców.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Obie wniesione w tej sprawie apelacje jako bezzasadne, nie zasługiwały na uwzględnienie. Biorąc pod uwagę, iż wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku drugoinstancyjnego złożył jedynie obrońca oskarżonego P. K., stosownie do treści art. 457 § 2 kpk, Sąd Okręgowy ograniczył zakres niniejszych rozważań do wywiedzionej przez niego apelacji.

Na wstępie stwierdzić należy, iż Sąd Odwoławczy poddając zaskarżony wyrok kontroli instancyjnej nie stwierdził w nim ani naruszenia przepisów procesowych art. 424 § 1 pkt 1 kpk i art. 7 kpk, ani rażącej niewspółmierności kary wymierzonej oskarżonemu P. K..

Skarżący myli się twierdząc, iż Sąd meriti sporządził uzasadnienie w sposób nie pozwalający na ustalenie, na podstawie których zeznań świadka J. B. in concreto Sąd Rejonowy oparł swe przekonanie o winie oskarżonych i dlatego nie uznał dowodu przeciwnego w postaci wyjaśnień oskarżonego P. K.. W tym miejscu, w kontekście obrazy art. 7 kpk i art. 424 § 1 pkt 1 kpk, przypomnieć należy, iż nieprawidłowe i zbędne jest przeklejanie do uzasadnienia całości wyjaśnień oskarżonych oraz zeznań świadków w celu dokonania ich oceny. Zabieg taki powoduje zazwyczaj wyłącznie pogorszenie czytelności i przejrzystości zawartych w nim ocen i wniosków (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 1 grudnia 2014 r., sygn. II AKa 184/14, OSAKat 2015 nr 1, poz. 13, KZS 2015 nr 5, poz. 109, Legalis Numer 1219049).

Specyfika niniejszego postępowania, związana z tym, że osądowi podlegał czyn sprzed ponad 8 lat, a oskarżeni i pokrzywdzony swoje pierwsze depozycje składali w 2010 r., powodowała, iż brak było podstaw, aby podważyć rozumowanie Sądu Rejonowego, który w pisemnych motywach zaskarżonego orzeczenie wyraźnie podkreślił, że ustalenia faktyczne oparł głównie na relacji pokrzywdzonego przedstawionej w początkowej fazie postępowania przygotowawczego. W pełni zgodnym z art. 7 kpk, jak również z doświadczeniem Sądu wynikającym z wieloletniego procedowania w podobnych sprawach, pozostaje, iż upływ czasu znajduje swoje adekwatne odzwierciedlenie w precyzji i szczegółowości depozycji przesłuchiwanym osób. Nadto, odszukanie przez Sąd Odwoławczy odpowiednich kart akt przedmiotowej sprawy, gdzie zawarto protokoły przesłuchania J. B. nie nastręczało jakichkolwiek trudności.

Zdaniem Sądu Okręgowego, użycie przez Sąd Rejonowy sformułowania „co do zasady” w kontekście oceny zeznań pokrzywdzonego J. B. nie było nieprawidłowe, choć może właściwsze byłoby określenie „w znacznej części” czy „w większości”, niemniej jednak nie zależało zapominać, że kwestia doboru określeń, poprawność ortograficzna, stylistyczna, a nawet samo przestrzeganie zasad koniugacji i interpunkcji, nie ma wpływu na ocenę prawidłowości wyroku.

W przedmiotowej sprawie, gdzie do czynienia mieliśmy z dwoma różnymi wersjami wydarzeń (oskarżonych i pokrzywdzonego), o treści wzajemnie, absolutnie się wykluczającej, odrzucenie wyjaśnień P. K. stanowiło naturalną konsekwencję kompleksowej oceny dowodów. Sąd Rejonowy przekonująco wyjaśnił dlaczego wyjaśnienia oskarżonych, negujących swoje sprawstwo, nie zasługują na uwzględnienie, posługując się przy tym logiką rozumowania oraz doświadczeniem życiowym - tym samym wywiązując się z obowiązków nałożonych przez art. 7 kpk.

Sąd Odwoławczy w pełni zgodził się z Sądem Rejonowym, który w tym względzie podkreślił, iż oskarżeni udali się do pokrzywdzonego w środku nocy, bez wcześniejszego umawiania się na spotkanie, zaś przewaga liczebna (3 na 1) i pora doby mogły wywołać u pokrzywdzonego uzasadnione obawy o zdrowie i życie, tym bardziej, że faktycznie zalegał on ze spłatą długu wobec I. S. (ówczesnej konkubiny M. K.). Trudno było także przyjąć, że J. B. dobrowolnie, bez kierowanych wobec niego gróźb czy bez stosowanej wobec niego przemocy, zgodziłby się na przeszukanie jego pojazdu przez M. K., podczas którego oskarżony ten znalazł kluczyki do samochodu M., który następnie został przez oskarżonych zabrany z ul. (...) (a nie z O., gdzie jak celowo i błędnie podał pokrzywdzony, pojazd ten miał się znajdować). Zaskakującą i nielogiczną jest teza, że pokrzywdzony tylko dla naocznego sprawdzenia, gdzie będzie przechowywany oddany rzekomo w zastaw samochód, dobrowolnie dał się wywieźć w środku nocy daleko od domu, nie mając zapewnionego środka transportu powrotnego.

Sąd Okręgowy nie stwierdził również naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 7 kpk w kontekście rodzaju niebezpiecznego narzędzia, jakim grożono pokrzywdzonemu. W ocenie Sądu Okręgowego, trudno było oprzeć się wrażeniu, iż odpowiedź na zarzuty apelacji w tym względzie znajdowała się już w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, gdzie wskazano, iż fakt, czy M. K. faktycznie trzymał nóż przy szyi pokrzywdzonego, czy też inne niebezpieczne narzędzie, nie zmienia kwalifikacji zachowania oskarżonych, skoro pokrzywdzony pozostawał w przekonaniu, że jest to narzędzie, którym może zostać pozbawiony życia.

Zarzut obrazy art. 424 § 1 kpk może być skuteczny ale tylko wyjątkowo – gdy motywy rozstrzygnięcia Sądu I instancji są zupełnie nieprzejrzyste, wewnętrznie sprzeczne, nie odnoszące się do materiału dowodowego i nie wyjaśniają żadnych kluczowych kwestii. Za wąskim rozumieniem możliwości uchylenia wyroku w oparciu o zarzut obrazy art. 424 § 1 kpk przemawiają również zmiany legislacyjne, które wyraźnie taką możliwość wyłączyły (tj. art. 455a kpk).

W przedmiotowej sprawie dyspozytywna i motywacyjna część zaskarżonego wyroku stanowiły swego rodzaju spójną całość. Przepis art. 424 § 1 kpk zobowiązuje Sąd merytoryczny do „zwięzłego” przedstawiania wywodów uzasadnienia w zakresie dotyczącym przewidzianych w dalszej części tego przepisu składników treściowych uzasadnienia. W przekonaniu Sądu Okręgowego, sformułowane przez Sąd Rejonowy pisemne motywy wyroku spełniły kryteria określone w art. 424 § 1 i 2 kpk, nie zawierały luk i niedostatków w zakresie oceny dowodów, ustaleń faktycznych, jak i oceny prawnej. Przedstawiony w nim tok rozumowania, który doprowadził do skazania P. K., spełniał wymogi przepisu art. 7 kpk, pozostawał logiczny, zgodny z doświadczeniem życiowym oraz pozbawiony niejasności i dwuznaczności. Odnosił się do całokształtu ujawnionego materiału dowodowego – zarówno tego, co oskarżonego P. K. obciążało, jak i tego, co działało na jego korzyść.

Sąd Okręgowy nie zgodził się z zarzutem rażącej niewspółmierności kary, dochodząc do przekonania o braku podstaw do ingerencji w tę część wyroku pierwszoinstancyjnego. Aby kara mogła zostać uznana za rażąco niewspółmierną, niedostosowanie do dyrektyw jej wymiaru musi już po wstępnej analizie orzeczenia być całkowicie nie do zaakceptowania. Nieprzypadkowo przecież ustawodawca poprzedził ową niewspółmierność, o której stanowi art. 438 pkt 4 kpk, określeniem „rażąca”. Ingerencja Sądu Odwoławczego w orzeczenie o karze może nastąpić tylko i wyłącznie wówczas, gdy różnica między karą wymierzoną przez Sąd I instancji, a karą, którą należałoby orzec, jest znaczna, rażąca, nie może sprowadzać się do różnic niewielkich, nieznacznych, bo byłoby to sprzeczne z normą art. 438 pkt 4 kpk, z której jednoznacznie wynika, że podstawą zmian może być jedynie rażąca - a więc nie każda - niewspółmierność kary.

Zdaniem Sądu II instancji, Sąd Rejonowy ferując wobec oskarżonego P. K. rozstrzygnięcie o karze zachował właściwą proporcję w ocenie okoliczności obciążających i łagodzących, nadając im właściwą rangę i znaczenie. W sposób wyczerpujący, precyzyjny i w pełni przekonujący uzasadnił swoje stanowisko, zgodnie z dyrektywami wymiaru kary zawartymi w art. 53 kk, w pełni realizując wymagania stawiane przez ustawodawcę. Postulat w zakresie wymierzenia oskarżonemu kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania w sytuacji oskarżonego P. K. uznano za niemożliwy do przyjęcia. Waga i okoliczności przypisanego mu czynu słusznie doprowadziły Sąd a quo do wniosku o konieczności zastosowania bezwzględnej kary pozbawienia wolności. Sąd Okręgowy, w składzie orzekającym w tej sprawie, stoi na stanowisku, iż znaczny upływ czasu od zdarzenia nie może automatycznie implikować praktycznej bezkarności obu oskarżonych za tak poważne przestępstwo, do czego doprowadziłoby skazanie ich na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania. Stopień wykorzystania przez Sąd Rejonowy ustawowych granic wymiaru kary (kara pozbawienia wolności do lat 3), czyni zadość uwzględnieniu celów prewencji indywidualnej. W ocenie Sądu II instancji, rozróżnienie sytuacji obu oskarżonych w odniesieniu do kary z uwagi na ich działanie „wspólnie i w porozumieniu” nie ma aż takiego ciężaru gatunkowego jak próbuje wykazać obrońca oskarżonego P. K. we wniesionej apelacji (por. m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 22 grudnia 2017 r., sygn. II AKa 395/17, Legalis Numer 1720187). Zarówno bardziej agresywny sposób działania P. K., jak i uprzednia karalność drugiego z oskarżonych stała się przyczyną niewielkiego i prawidłowego zróżnicowania przez Sąd Rejonowy ferowanych wobec nich kar. Właściwości i warunki osobiste odnoszą się indywidualnie do każdego oskarżonego i w każdym przypadku muszą być rozpatrywane indywidualnie. Zasada wewnętrznej spójności wyroku nie przeważa nad zasadą indywidualizacji odpowiedzialności, ale biorąc i ją pod uwagę należałoby uwzględnić wymiar kary, orzeczonej wobec S. W..

Z wszystkich względów, Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw, aby złagodzić wobec P. K. pierwszoinstancyjne rozstrzygnięcie o karze.

Kierując się przedstawionymi wyżej racjami, stosownie do treści art. 456 kpk w zw. z art. 437 § 1 kpk, Sąd Okręgowy w Siedlcach zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Sąd Okręgowy na podstawie art. 634 kpk w zw. z art. 636 § 1 kpk w zw. z art. 627 kpk i art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (tekst jedn. Dz. U. z 1983 r., Nr 49, poz. 223 z późn. zm.), obciążył obu oskarżonych kosztami sądowymi za II instancję. Na kwotę 320 zł składa się 300 zł opłaty od kary oraz 20 zł ryczałtu za doręczenia pism w postępowaniu apelacyjnym.

W tym stanie rzeczy, mając na uwadze wszystkie poczynione powyżej rozważania, Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.